

Svensk författningssamling

Lag om ändring i lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd

SFS 2024:1087

Publicerad
den 27 november 2024

Utfärdad den 21 november 2024

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd

dels att 6, 15, 23, 26, 28 och 32 §§ ska ha följande lydelse,

dels att punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 15 a, 15 b och 21 a §§, av följande lydelse.

6 §² Omställningsstudiestöd får lämnas till en studerande som uppfyller ett etablerings- och ett aktualitetsvillkor som avser förvärvsarbete i Sverige.

Etableringsvillkoret är att den studerande har haft en viss minsta inkomst av förvärvsarbete i sammanlagt minst 96 kalendermånader inom en ramtid om 14 år som kan beräknas tidigast från och med det kalenderår då han eller hon fyllde 19 år.

Aktualitetsvillkoret är att den studerande i sammanlagt minst 12 kalendermånader inom en ramtid om 24 månader

1. har förvärvsarbetat i genomsnitt minst 16 timmar per vecka under var och en av de 12 månaderna, eller

2. har haft en viss minsta inkomst av förvärvsarbete.

Med ramtid enligt andra och tredje styckena avses de 14 år respektive 24 månader som närmast har föregått den dag ansökan om omställningsstudiestöd kom in till Centrala studiestödsnämnden. Om studierna har påbörjats före den dag ansökan kom in beräknas ramtiden i stället från och med dagen före studiestarten.

Förvärvsarbete i ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), i Förenade kungariket och i Schweiz får tillgodoräknas som förvärvsarbete i Sverige.

15 § Omställningsstudiestöd får lämnas för en utbildning som tillsammans med den studerandes tidigare utbildning, kunskaper och erfarenheter från arbetslivet kan antas stärka den studerandes framtida ställning på arbetsmarknaden med beaktande av arbetsmarknadens behov av den studerandes samlade kompetens.

Om utbildningen avser att ge kompetenser inom ett eller flera arbetsområden där den studerande inte redan arbetar eller har arbetat ska, vid bedömningen av arbetsmarknadens behov, hänsyn tas endast till behoven inom det eller de nya arbetsområdena. Om utbildningen avser att ge kompetenser

¹ Prop. 2023/24:168, bet. 2024/25:UbU5, rskr. 2024/25:30.

² Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket tas bort.

inom flera nya arbetsområden ska det vara tillräckligt att arbetsmarknaden inom något av dessa arbetsområden har behov av den studerandes samlade kompetens.

Om det finns särskilda skäl får omställningsstudiestöd lämnas även utan beaktande av arbetsmarknadens behov.

15 a § Omställningsstudiestöd får inte lämnas för en utbildning som

1. enbart syftar till att möta kompetensbehoven hos en specifik arbetsgivare,
2. den studerandes arbetsgivare skäligen borde tillhandahålla för att den studerande ska klara av att utföra sina ordinarie arbetsuppgifter, eller
3. den studerande redan har genomgått och från vilken han eller hon redan har ett slutbetyg, examensbevis eller annat utbildningsbevis.

Till en studerande som har en examen på forskarnivå får omställningsstudiestöd lämnas för en utbildning som tillsammans med den studerandes forskarkompetens förser arbetsmarknaden med kompetens på ett arbetsområde där det finns ett behov av arbetskraft eller om det finns särskilda skäl.

15 b § Prövningen enligt 15 och 15 a §§ ska göras första gången en studerande ansöker om omställningsstudiestöd för en och samma utbildning.

21 a § Omställningsstudiestöd får lämnas utöver den tid som anges i 21 § när det har gått minst 15 år efter att den studerande har fått de första 22 veckorna med helt stöd eller motsvarande antal veckor med en del av helt stöd. Omställningsstudiestöd får i dessa fall lämnas under ytterligare 22 veckor till den studerande som får helt stöd.

Till den studerande som får en del av helt stöd får omställningsstudiestöd lämnas under ytterligare

1. 29 veckor vid 75 procent av helt stöd,
2. 36 veckor vid 60 procent av helt stöd,
3. 44 veckor vid 50 procent av helt stöd,
4. 55 veckor vid 40 procent av helt stöd, och
5. 110 veckor vid 20 procent av helt stöd.

Trots första och andra styckena tillämpas den begränsning av veckor som framgår i 21 § tredje stycket.

23 § Den årliga inkomst som avses i 22 § ska bestämmas med utgångspunkt i förhållandena den dag ansökan om omställningsstudiestöd kom in till Centrala studiestödsnämnden, dock tidigast fem månader och senast dagen före studiestarten. För en studerande som efter ett studieuppehåll återkommer med en ny ansökan om omställningsstudiestöd ska nämnden begära att en ny årlig inkomst ska bestämmas i de fall uppehållet har varat minst fem månader.

Nämnden ska i den begäran som avses i 22 § första stycket ange den dag som Försäkringskassan ska utgå från vid bestämmande av årlig inkomst.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om årlig inkomst i förhållande till studiestarten.

26 § När helt stöd lämnas får omställningsstudielån lämnas med ett belopp som för varje vecka då den studerande får stöd utgör 63 procent av skillnaden mellan den studerandes

1. omställningsstudiebidrag enligt 24 eller 25 § per vecka, och
2. inkomst delad med 52.

När del av helt stöd lämnas får omställningsstudielån lämnas med ett belopp som för varje vecka då den studerande får stöd utgör 63 procent av skillnaden mellan den studerandes

1. omställningsstudiebidrag enligt 24 eller 25 § per vecka, och
2. inkomst delad med 52 och
 - a) multiplicerad med 0,75 för den som får 75 procent av helt stöd,
 - b) multiplicerad med 0,60 för den som får 60 procent av helt stöd,
 - c) multiplicerad med 0,50 för den som får 50 procent av helt stöd,
 - d) multiplicerad med 0,40 för den som får 40 procent av helt stöd, och
 - e) multiplicerad med 0,20 för den som får 20 procent av helt stöd.

Omställningsstudielån enligt första och andra styckena lämnas bara om den studerandes inkomst delad med 52 är högre än summan av den studerandes omställningsstudiebidrag enligt 24 eller 25 § per vecka.

28 § Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att omställningsstudiestöd får lämnas för tid då den studerande är sjuk.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att omställningsstudiestöd får lämnas vid ledighet

1. för tillfällig vård av barn,
2. för närståendevård,
3. i samband med att ett barn under 18 år har avlidit, eller
4. vid extraordinära händelser i fredstid.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att omställningsstudiestöd som lämnas vid sjukdom eller sådan ledighet som anges i andra stycket får ingå i det antal veckor som omställningsstudiestöd högst får lämnas för enligt 21 och 21 a §§.

32 § Om en studerande är anknuten till en omställningsorganisation ska Centrala studiestödsnämnden ge den organisationen tillfälle att yttra sig angående om och hur förutsättningarna för omställningsstudiestöd i 15 § och 15 a § första stycket 1 och 2 är uppfyllda. Omställningsorganisationen behöver dock inte ges tillfälle att yttra sig om

1. den redan har lämnat ett yttrande,
2. den har meddelat nämnden att den har avstått från att yttra sig,
3. ansökan avser omställningsstudiestöd före det kalenderår den studerande fyller 27 år eller efter det kalenderår han eller hon fyller 62 år, eller
4. ansökan avser omställningsstudiestöd för samma utbildning som den studerande redan har fått omställningsstudiestöd för.

2. Lagen tillämpas första gången i fråga om studier som bedrivs efter den 31 december 2022.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

2. Bestämmelserna i 6, 15, 23, 26 och 32 §§ och punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna i den nya lydelsen och de nya bestämmelserna i 15 a och 15 b §§ tillämpas första gången i fråga om ansökningar om omställningsstudiestöd som avser studier som påbörjas den 1 juli 2025 eller senare.

3. För ansökningar om omställningsstudiestöd som avser studier som påbörjas före den 1 juli 2025 gäller 6, 15, 23, 26 och 32 §§ och punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna i den äldre lydelsen.

På regeringens vägnar

SFS 2024:1087

JOHAN PEHRSON

Eva Lenberg
(Utbildningsdepartementet)